

עלון מס' 7 אלול התשע"ג

בס"ק
 "אלתק בס"ק סוריה.."

חודש הרחמים והסליחות

דבר תורה ר.ג

כשאני שומעת שחודש אלול מגיע, תחושת יראה מציפה אותי, למרות שבסיום הימים הנוראים יש תחושה של מתיקות התחדשות וטהרה. האם זה נכון ש'בדיסק הנפשי' שלי צרוב יראה מחודש אלול? הרב דסלר אומר שכל הלומד תורה ועושה מצוות מבלי שהתעלה רוחנית סופו לרדת ממדרגתו. על כן אומר הרב כדי לעלות חייבים להרבות במעשים טובים בהתלהבות. וזה מה שאמרו בני ישראל "נעשה ונשמע" שעל ידי ריבוי ומעשים טובים בהתלהבות, ליבנו יהיה מסוגל לעשות חשיבה נכונה שזהו כוונת ה"נשמע". אך אין די במעשים טובים אלא יש לעשותם מתוך יראה אמיתית. לומדים זאת גם מאברהם אבינו שאמר על הפלישתים שמכיון שאין להם יראת אלוהים יש חשש שיהרגוהו וזאת למרות שחז"ל העידו עליהם שהיו מצוינים בדרך ארץ. מכאן לומדים שלולי יראת ה' ההשפעה של המעשים הטובים לא חודרת לפנימיות של האדם. לכן בימים אלו יש להרבות בעשיית המצוות בהתלהבות אך לא פחות חשוב גם ביראה. לדקדק במצוות ולחשוב מראש כיצד להימנע מעברות יותר מכל השנה. יש אנשים שהמחשבה על שינוי המעשים מביאה לידי ייאוש כי הם לא מאמינים בעצמם. הם חושבים שדי שיישאלו במצבם הנוכחי. אך הרב דסלר מזהיר ואומר שאי עליה תביא בהכרח לירידה. ומעודד הרב קוק ואומר שעצם הרצון להשתנות לטובה הוא עיקר התשובה ולכן חשוב שנעורר במחשבתנו את הרצונות הטובים שלנו לעשות שינוי ומשם ימשכו גם מעשינו.

"שומר פיו ולשונו, שומר מצרות נפשו" נורית רוקח לע"נ תפארת בת ניצן

שלום לכולן, בעלון הקודם עסקנו בשאלה מהן הסבות הגורמות לאדם לדון את חברו לכף חובה? וגם הפעם נרחיב על כך בע"ה, סיבה נוספת: היכן גדל חברך? - האחד זכה לגדול במחיצתם של גדולי תורה או על כל פנים אנשים יראי שמים, השני גדל בחברה רעה, והשלישי בחברה רעה במיוחד, אדם נולד שלא ברצונו במקום זה או אחר, הוא מושפע הרבה מסביבתו הטובה או הרעה, לפעמים גדל בבית ששם דברו רק בצעקות, או שלא היו זהירים בממון או בכבוד הזולת, ומעולם לא ראה דוגמה אחרת, יתכן שכעת יודע את האמת ומבין מהי הדרך הטובה, אבל קשה מאוד לשנות הרגלים, יתכן שבאופן יחסי למצבו המקורי הוא נחשב צדיק גדול, ואילו השני שגדל בין גדולי ישראל ומתנהג בדרך ארץ - נחות בהרבה ממנו שלא טרח כלל להשתפר. וכעת נביא סיפור כף זכות על גדולי ישראל, להראות עד כמה צריך וניתן לדון לכף זכות וידידים של פושעים-מעשה ברבי לוי יצחק מברדיטשוב שהשכים לסליחות בערב ראש השנה, הלך לבית הכנסת ומשמשו עמו. התחילו גשמים יורדים, הלכו והסתתרו שניהם תחת גג של בית אחד. הציץ השמש בחלון, וראה חבורה של ריקים ופוחזים מסביבם לשלחן, זוללים וסובאים. נאנח השמש ואמר: הוי כמה הדור פרוץ, באשמורת הבוקר של ערב ראש השנה, יושבים פושעי ישראל אלה ושותים ומשתכרים. אסור להוציא לעז על בני ישראל נזף בו ר' לוי יצחק, חזקה על בני ישראל שאינם נהנים מהעולם הזה בלא ברכה, אוכלים הם ושותים, ומברכים ברכת הנהנין לפני אכילה ושתיה ולאחריהן, ותבוא עליהם ברכה. הטה השמש את אזנו ושמע כי מתלחשים הם על דבר גנבה שהוציאו לפועל באותו הלילה. עתה ישמע רבנו אמר השמש לרבי לוי יצחק, וידע כי האנשים האלה שכבוד תורתו מלמד עליהם זכות, הם גנבים פשוטים. כן, החזיר רבי לוי יצחק ופניו נהרו, הרי הם בעלי תשובה, יודעים הם כי יום הדין ממשמש ובא ומתודים זה בפני זה על חטא שחטאו בגנבה, כדי שיכנסו לימים הנוראים נקיים מכל חטא.

הגיגים

ריח של אלול

שמתם לב שלכל חג יש ריח משלו?

כשאומרים ראש השנה, אני מריחה תפוח בדבש. לסוכות יש ריח של סכך, וגם של אתרוג. חנוכה מיד מעלה לי את ריח הסופגניות עם השמן המבעבע, ולפורים אין מזל, מביא לי לאף ריח של קפצונים ונפצים. פסח מתחלק לשני חלקים: לפני פסח הכל מעלה אדים של אקונומיקה וסנט מוריץ, ובפסח האמיתי - איך לא, מצה עם חרוסת. יום העצמאות ממלא את החלל בריח המנגל (מישהו אמר לי שזה ניצוץ של גאולה, כי כשיבנה ביהמ"ק בע"ה, נקריב ביום הזה קרבנות תודה, ובאמת נאכל בשר צלוי). לשבועות יש ריח של עוגת גבינה, ולתשעה באב, מחילה, יש ריח של מישהו שלא התקלח...

ולחודש אלול יש ריח מיוחד, ריח של התחלה. מחברות חדשות, ילקוטים מכובסים, משהו מריח לי התחלה חדשה.

עוד מילדות אני זוכרת איזושהיא מועקה שמתלווה אל ההתחדשות הזאת. משהו כבד של צריך וצריך וצריך, חשבון נפש, מאזן, וכו'. הייתי רוצה להשתחרר מהרגשות הילדותיים האלו, ולהתבשם מהריח של אלול, בלי להירתע. ודוקא ככל שהתבוננתי והשתדלתי, גבר אצלי הרגש הילדותי שציפה לעבור את זה כבר, להיות במוצאי יום כיפור ולשחרר אנחת רווחה מהימים הנוראים האלה. אבל זה לא אמור להיות ככה! אנחנו אמורים לצפות לימים האלה ולשמוח בהם!

הרבה שנים התחבטתי, עד ששמעתי קלטת מיוחדת של הרב פינקוס זצ"ל, על הימים הנוראים. הוא קורא לימים האלה "חביקה של הקדוש ברוך הוא". מוישלה בן שנתיים משחק אצל השכנה, וכולם אוהבים אותו. אבל כשהוא מלוכלך, מיד מחזירים אותו לאמא: "קחי, תחליפי לו". ואיך אמא מגיבה? "בוא מוישלה מותק שלי, ישר לאמבטיה!"

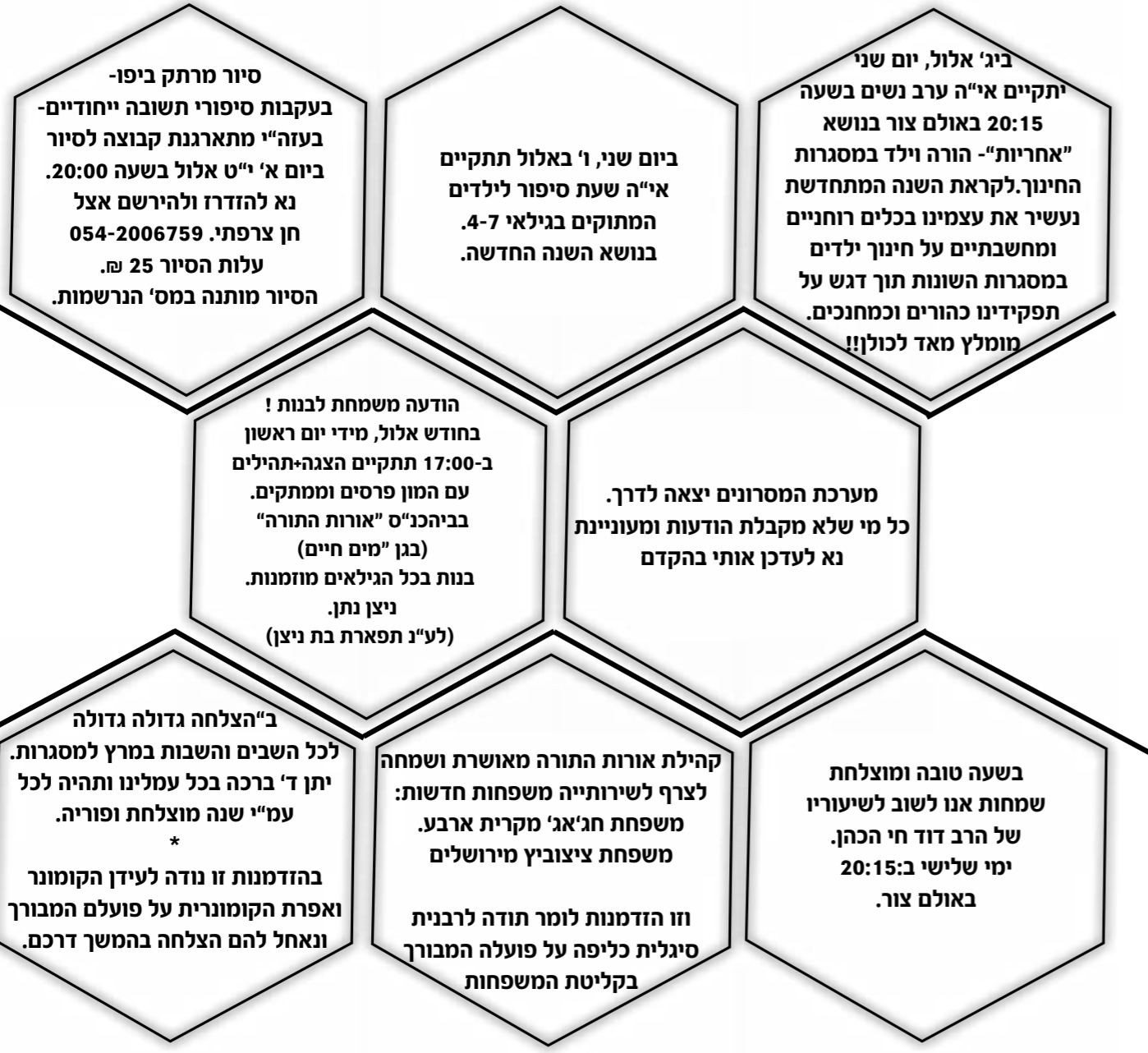
ככה ה' אומר לנו בחודש אלול: "בואי, מותק שלי, ישר לאמבטיה!". אף אחד לא היה אוהב אותנו אם הוא היה יודע באמת את כל החולשות והיצרים והדברים הלא טובים שעוברים לנו בפנים. אפילו בפני הקרובים ביותר אנחנו לא חושפים את כל הדברים השליליים שבנו. מי כן יודע? רק ה'. והוא זה שמזמין אותנו באלול, ממש עכשיו, לבוא אליו ולהתרחץ. מבפנים. בלי להסתיר, בלי ליפות, פשוט כמו שאנחנו, אל הידיים המושטות שלו, ישר לאמבטיה.

מאחורינו ט"ו באב, יום של אהבה, ולפנינו אלול והימים הנוראים, 40 יום של אהבה. תודה, אבא!

קורות באורות

קהילת "אורות התורה" משתתפת בצערה של אורית אהרוני תחי' במות אביה. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

גדלתי בקיבוץ. כן, פשוט כמו שזה נשמע ועם כל מה שזה כולל: מכבסה משותפת, עבודה מגיל צעיר בענפים השונים, פעילויות ילדים על חשבון הקיבוץ, בית ילדים (בלי לינה משותפת, תודה ששאלתם) וחדר אוכל. למרות הקיבוציות, אנחנו היינו המשפחה היחידה שבאופן קבוע לא אכלה בחדר-האוכל. לא בשבתות, לא בחגים ואפילו לא בימי החול. אלא מה? המטבח הזעיר בדירה הקיבוצית לא השאיר הרבה מקום לבישולים, בטח לא לבשריים. עם בקושי מילימטר שיש וכיור אחד- אצלנו היה רק חלבי. את האוכל הבשרי היינו מביאים מחדר-האוכל, ועד שסבתי ע"ה נפטרה והורישה לנו כלים בשריים - גם את הכלים. נשמע מסובך? ממש לא. גדלנו כך, ולא הייתה לנו שום בעיה עם זה. את מקום הבישולים הבשריים תפסו העוגות.

אמא שלי למדה מסבתא שלי (אמא של אבא) לאפות עוגות ועוגיות בכל הטעמים ובכל הצורות - פאי תפוחים ופאי לימון, עוגיות רוגעלאך ועוגיות קינמון, עוגיות ריבה ועוגיות תמרים, עוגות גבינה, עוגות שמרים ועוגת שמנת עם פירורים. וזה רק חלק קטן מן הרשימה המכובדת.

ואני? עוגות? אני אוהבת את העוגות של אמא שלי עד מאוד, אבל לא אופה. חשבת על זה פעם והגעתי למסקנה שהדיוק שדורשות עוגות לא כל כך מתאים לי. אני אוהבת לבשל. לשים לפי העין והיד, ולא למדוד בכוסות את הקמח והסוכר. כך יצא שאצלי בבית כמעט ואין עוגות, אלא לעיתים נדירות. הילדים התרגלו. אני יודעת כי כשאני כבר אופה פעם, הם מיד שואלים למי יש יום הולדת.

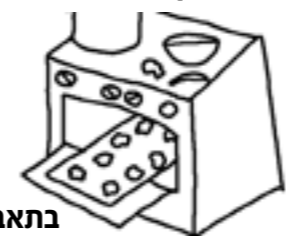
הפעם לכבודכן, ואולי גם בשבילי אם אעז- שני מתכונים לעוגות של רבקה שאוליאן. שני המתכונים קיבלו מחמאות רבות מנשים שונות.

- סופלה שוקולד / רבקה
1 חבילת מרגרינה
2 חבילות שוקולד מריר
2/3 כוס סוכר
4 ביצים
קורט מלח
2/3 כוס קמח

- עוגת טורט / רבקה
5 ביצים
3 כפות שמן
3 כפות מיץ לימון (אפשר משומר)
1/2 1 כוסות סוכר
1 אבקת אפייה
1 סוכר וניל
1 כוס קמח

להמיס את המרגרינה ואת שתי חבילות השוקולד במיקרוגל לתערובת נוזלית אל הנוזל להוסיף את הסוכר ולערבב שיטמע בפנים להוסיף את הביצים והמלח ולערבב ולאחר מכן להוסיף את הקמח. מי שרוצה את המאפה מעט יותר תפוח ואורירי יכולה להוסיף קצת אבקת אפייה. למזוג את התערובת לכלים אישיים של מאפינס ולאפות בחום של 180 מעלות 12-13 דקות. להוציא מן התנור ולתת למאפינס לעמוד קצת, אפשר לפני ההגשה להניח על פלטה שיתחמם מעט ולהגיש כקינוח עם כדור גלידה ליד.

רבקה ממליצה בזמן האפייה 'לשבת ליד התנור' כי אם הסופלה מתייבש הוא הרבה פחות טעים. הסופלה מוכן כשמסביב אפוי ובאמצע עדיין רטוב.

בתאבון!

בקערה אחת לשים- חלמונים + שמן + מיץ לימון + 2/3 כוס סוכר + אבקת אפייה + סוכר ולטרופ היטב, עד שהבלילה הופכת לבהירה. בקערה שנייה להקציף 5 חלבונים + 3/4 כוס סוכר לקצף יציב. להוסיף את התערובת מהקערה הראשונה אל הקערה השנייה ולקפל בעדינות. לאחר מכן להוסיף את כוס הקמח ולקפל גם אותה לתערובת. לאפות את הבלילה בתבנית מס' 26 עגולה או בתבנית ח"פ בינונית, כחצי שעה- ארבעים דק' בחום של 180 מעלות. לבדוק מידי פעם כדי שישאר גמיש ולא יתייבש. כשהעוגה מתקררת לחתוך באמצע ולשים באמצע ומעל לקישוט אחת מהאפשרויות הבאות:

- למרוח ריבת תות
- לפזר אגנס או פירות אחרים מקופסת שימורים
- להכין קצפת ולערבב בתוכה תותים טחונים או מנגו טחון ולמרוח
- אפשר לשלב בין האפשרויות או למרוח משהו אחר שאתם אוהבים.

ושיהיה לבריאות! גילה זין

תרופה נגד צינור ושיעול: לחתוך בצל גדול אחד לטבעות לשים בצנצנת פלסטיק או זכוכית להוסיף מעל כמות נדיבה (4-5) כפות דבש ולסגור למשך 24 שעות לפחות. לשתות כף מהתמיסה (ללא הבצל) שלוש פעמים ביום. לבריאות!!

ואחזה מוסיפה שהריח לא נעים... ולכן כדאי לבלוע עם אף סתום....